

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO

**NEUVOSTON PÄÄTÖS,
tehty 13 päivänä maaliskuuta 2000,
jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista vuodeksi 2000**

(2000/228/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 128 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽¹⁾,ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽³⁾,

ottaa huomioon työllisyys- ja työmarkkinakomitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Työllisyys on edelleen ensisijainen asia Euroopan unionille. Yhteistä ja vakaata toimintaa on jatkettava työttömyyden torjumiseksi ja työllisyyden nykyisen tason nostamiseksi kestäväällä tavalla.

(2) Luxemburgin prosessi, joka perustuu Euroopan yhteensovitetun työllisyysstrategian täytäntöönpanoon, käynnistettiin 20 ja 21 päivänä marraskuuta 1997 pidetyssä, työllisyyttä käsitelleessä ylimääräisessä Eurooppa-neuvoston kokouksessa. Työllisyyden suuntaviivoista vuodeksi 1998 15 päivänä joulukuuta 1997 annetulla neuvoston päätöslauselmalla ⁽⁴⁾, jonka Eurooppa-neuvosto vahvisti, käynnistettiin näkyvä prosessi, johon on sitouduttu poliittisesti hyvin vahvasti ja jolla on kaikkien osapuolten laaja hyväksyntä.

(3) Työllisyyden suuntaviivoista vuodeksi 1999 22 päivänä helmikuuta 1999 annettu neuvoston päätöslauselma ⁽⁵⁾

mahdollisti Luxemburgin prosessin lujittumisen suuntaviivojen täytäntöönpanon kautta.

(4) Olisi otettava huomioon työmarkkinaosapuolten panos pysyvässä työllisyyskomiteassa ja sosiaalisen vuoropuhelun puitteissa sekä yhteyksissä valtion- ja hallitusten päämiehiin ja komissioon.

(5) Työllisyys- ja työmarkkinakomitean lausunto on laadittu yhdessä talouspoliittisen komitean kanssa.

(6) Neuvoston ja komission laatimassa vuoden 1999 yhteisessä työllisyysraportissa kuvataan työllisyystilannetta yhteisössä ja tarkastellaan jäsenvaltioiden vuoden 1999 työllisyyden suuntaviivojen mukaisesti toteuttamia työllisyyspoliittisia toimia.

(7) Neuvosto antoi 14 päivänä helmikuuta 2000 suositukset jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan täytäntöönpanosta.

(8) Kölnissä 3 ja 4 päivänä kesäkuuta 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto pani alulle Euroopan työllisyysopimuksen, joka tarjoaa perustan korkeampaan kasvuun ja työllisyyteen johtavalle kestäväälle ja kattavalle strategialle ja jossa yhteensovitetuun työllisyysstrategiaan (Luxemburgin prosessi) ja talousuudistuksiin (Cardiffin prosessi) lisätään kolmas pilari eli makrotaloudellinen vuoropuhelu (Kölnin prosessi).

(9) Työllisyyden suuntaviivojen ja talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen johdonmukaisuus ja yhteisvaikutus on varmistettava.

(10) Helsingissä 10 ja 11 päivänä joulukuuta 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto teki vuoden 2000 työllisyyden suuntaviivoista päätelmiä, joihin sisältyy joitakin muutoksia, joilla suuntaviivat kohdennetaan ja niiden tavoitteet määritellään entistä tarkemmin.

⁽¹⁾ Lausunto annettu 4. marraskuuta 1999 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽²⁾ EYVL C 368, 20.12.1999, s. 31.

⁽³⁾ EYVL C 57, 29.2.2000, s. 17.

⁽⁴⁾ EYVL C 30, 28.1.1998, s. 1.

⁽⁵⁾ EYVL C 69, 12.3.1999, s. 2.

- (11) Ehkäisevillä ja aktiivisilla toimilla olisi edistettävä tehokasta työmarkkinoille integroitumista.
- (12) Tietotekniikan taitoja on parannettava, sekä koulut varustettava tietokonein ja Internet-yhteyksin.
- (13) Kaikkia tasoja edustavat työmarkkinaosapuolet sekä alueelliset ja paikalliset viranomaiset on otettava mukaan suuntaviivojen täytäntöönpanoon, niin että ne voivat toimivaltansa puitteissa osaltaan edistää korkeaa työllisyyden tasoa.
- (14) Julkisilla työvoimapalveluilla olisi oltava keskeinen asema ennaltaehkäisevien ja aktiivisten toimenpiteiden sekä paikallisen tason työllisyysmahdollisuuksien osoittamisessa, jotta työmarkkinat saataisiin toimimaan paremmin.
- (15) Suuntaviivojen täytäntöönpano voi vaihdella niiden luonteen ja kohderyhmän sekä kunkin jäsenvaltion tilanteen mukaan. Täytäntöönpanossa olisi noudatettava toissijaisuusperiaatetta ja siinä olisi otettava huomioon jäsenvaltioiden toimivalta työllisyyden alalla.
- (16) Jäsenvaltioiden olisi toissijaisuusperiaatteen mukaisesti voitava ottaa työllisyyden suuntaviivojen täytäntöönpanossa huomioon alueelliset olot, samalla kun ne pyrkivät saavuttamaan kansalliset tavoitteensa sekä ottamaan huomioon kansalaisten tasapuolisen kohtelun.
- (17) Direktiivin 1999/85/EY⁽¹⁾, jossa säädetään mahdollisuudesta soveltaa kokeiluluonteisesti alennettua arvonlisäverokantaa työvoimavaltaisiin palveluihin, täytäntöönpanoa olisi seurattava, jotta voidaan arvioida erityisesti kansallisten aloitteiden vaikutusta työllistämismahdollisuuksiin.
- (18) Työllisyyden suuntaviivojen täytäntöönpanolla voi olla myönteinen vaikutus pimeän työn torjuntaan.
- (19) Komissio ja jäsenvaltiot ovat sopineet jatkavansa ja nopeuttavansa indikaattoreihin ja vertailukelpoisten tietojen keruujärjestelmiin liittyviä toimiaan, jolloin voidaan arvioida tämän päätöksen liitteenä olevien suuntaviivojen täytäntöönpanoa ja vaikutusta sekä kehittää niiden sisältämiä yhteisön ja kansallisia tavoitteita. Huomioon olisi otettava myös jäsenvaltioissa sovellettavat hyvät toimintatavat.
- (20) Työllisyyspolitiikan suuntaviivoista olisi vuoden 2000 kuluessa tehtävä väliarviointi suuntaviivojen selkeyttämiseksi ja lujittamiseksi nykyisen neljän pilarin rakenteen puitteissa.
- (21) Indikaattorien pohjalta laaditut kohdennetut kansalliset selvitykset mahdollistavat sen, että muut jäsenvaltiot ja komissio voivat tehokkaasti arvioida kunkin jäsenvaltion edistymistä suuntaviivojen täytäntöönpanossa.
- (22) Olisi korostettava Euroopan sosiaalirahaston panosta Euroopan työllisyysstrategiassa seuraavan ohjelmointikauden aikana.
- (23) Amsterdamin Eurooppa-neuvosto hyväksyi kestävän kehityksen ja ympäristönäkökohtien huomioon ottamisen muissa yhteisön politiikoissa. Jäsenvaltioita kehoitetaan ottamaan tämä näkökohta huomioon kansallisissa työllisyysstrategioissaan edistämällä työpaikkojen luomista ympäristöalalla,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

Ainoa artikla

Annetaan liitteenä olevat jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivat vuodeksi 2000. Jäsenvaltiot ottavat ne huomioon työllisyyspolitiikassaan.

Tehty Brysselissä 13 päivänä maaliskuuta 2000.

Neuvoston puolesta
E. FERRO RODRIGUES
Puheenjohtaja

⁽¹⁾ EYVL L 277, 28.10.1999, s. 34.

LIITE

TYÖLLISYYDEN SUUNTAVIIVAT VUODEKSI 2000

I. PARANNETAAN TYÖLLISTYVYYTTÄ

Torjutaan nuorisotyöttömyyttä ja ehkäistään pitkäaikaistyöttömyyttä

Nuorisotyöttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvun katkaisemiseksi jäsenvaltioiden on pyrittävä entistä tehokkaammin kehittämään ennaltaehkäiseviä ja työllistävyyttä edistäviä strategioita, jotka perustuvat yksilöllisten tarpeiden varhaiseen tunnistamiseen. Jäsenvaltion määrittämän, mutta enintään kolme vuotta kestävä ajankäytön kuluessa (ajankäytön voi olla pidempi, jos jäsenvaltiossa on erityisen paljon työttömyyttä) jäsenvaltiot varmistavat, että:

- 1) kaikille työttömille nuorille annetaan uusi mahdollisuus ennen kuin he ovat olleet kuusi kuukautta työttöminä, tarjoamalla heille koulutusta, uudelleen koulutusta, työharjoittelua, työpaikka tai muu työelämään pääsyä edistävä toimenpide. Tällä pyritään siihen, että he integroituvat tehokkaasti työmarkkinoille;
- 2) myös työttömille aikuisille annetaan uusi mahdollisuus, ennen kuin he ovat olleet 12 kuukautta työttöminä, jollain edellä mainituista keinoista tai yleisemmin yksilöllisellä ammatinvalinnanohjauksella. Tällä pyritään siihen, että he integroituvat tehokkaasti työmarkkinoille.

Nämä ennaltaehkäisevät ja työllistävyyttä edistävät toimenpiteet olisi yhdistettävä toimiin, joilla edistetään pitkäaikaistyöttömien paluuta työelämään. Tässä yhteydessä jäsenvaltioiden olisi edelleen nykyaikaistettava julkisia työvoimapalvelujaan voidakseen toteuttaa mahdollisimman tehokkaasti ennaltaehkäisevää ja aktivoivaa strategiaa.

Siirrytään passiivisista aktiivisiin toimenpiteisiin

Etuus-, verotus- ja koulutusjärjestelmiä on tarvittaessa tarkistettava ja muutettava niin, että ne aktiivisesti edistävät työllistävyyttä. Lisäksi järjestelmien olisi oltava vuorovaikutteisia siten, että ne kannustavat palaamaan työmarkkinoille. Jokainen jäsenvaltio:

- 3) pyrkii antamaan huomattavasti aiempaa useammalle henkilölle mahdollisuuden osallistua aktiivisiin toimenpiteisiin, joilla edistetään heidän työllistävyyttään ja siten pyritään siihen, että he integroituvat tehokkaasti työmarkkinoille. Jotta koulutusta tai muita vastaavia toimenpiteitä voidaan tarjota yhä useammalle työttömälle, kukin jäsenvaltio asettaa lähtökohtansa mukaisesti tavoitteekseen asteittain saavuttaa kolmen parhaiten onnistuneen jäsenvaltion keskiarvo, kuitenkin vähintään 20 prosenttia;
- 4) tarkistaa etuus- ja verojärjestelmänsä ja tarvittaessa kohdentaa ne uudelleen
 - kannustaakseen työttömiä ja työelämän ulkopuolella olevia hakemaan ja ottamaan vastaan työtä tai osallistumaan työllistävyyttä edistäviin toimiin ja kannustaakseen työnantajia luomaan uusia työpaikkoja, ja
 - lisäksi on tärkeää kehittää aktiivista ikääntymistä koskevaa politiikkaa, johon sisältyy asianmukaisia toimenpiteitä, joilla edistetään muun muassa työkyvyn säilyttämistä, elinikäistä oppimista ja muita joustavia työjärjestelyjä, jotta myös ikääntyvät työntekijät voivat pysyä työelämässä ja osallistua siihen aktiivisesti.

Kehitetään kumppanuuteen perustuvaa toimintatapaa

Jäsenvaltioiden toiminta ei yksin riitä takaamaan toivottuja tuloksia työllistävyyden edistämiseksi. Tästä syystä:

- 5) työmarkkinaosapuolia kehoitetaan omalla vastuun ja toiminnan tasollaan mahdollisimman pian tekemään sopimuksia, joiden perusteella voidaan lisätä mahdollisuuksia saada koulutusta, työkokemusta ja harjoittelupaikkoja sekä toteuttaa muita toimenpiteitä, joilla voidaan edistää sekä nuorten ja aikuisten työttömien työllistävyyttä että pääsyä työmarkkinoille;
- 6) sekä jäsenvaltiot että työmarkkinaosapuolet pyrkivät työvoiman ammattitaidon ja sopeutumiskyvyn parantamiseksi kehittämään mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen erityisesti tieto- ja viestintätekniikan aloilla, ja kukin jäsenvaltio asettaa näistä toimenpiteistä hyötyvien määrää koskevan tavoitteen kansallisen tilanteensa mukaisesti. On erityisen tärkeää tehdä osallistuminen mahdollisimman helpoksi ikääntyville työntekijöille.

Helpotetaan siirtymistä koulusta työelämään

Nuoren on vaikea päästä työmarkkinoille, jos hän on päättänyt koulunkäyntinsä saamatta työelämään siirtymiseen tarvittavia valmiuksia. Tästä syystä jäsenvaltiot:

- 7) parantavat koulujärjestelmiensä laatua vähentääkseen huomattavasti koulunkäynnin keskeyttävien nuorten määrää. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä myös nuoriin, joilla on oppimisvaikeuksia;

- 8) varmistavat, että nuorille annetaan paremmat valmiudet sopeutua teknologian ja talouden muutoksiin ja että heillä on työmarkkinoilla tarvittavia taitoja. Jäsenvaltiot kiinnittävät erityistä huomiota oppisopimus- ja ammatti-koulutusjärjestelmiensä kehittämiseen ja uudistamiseen tarvittaessa yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa, oppilaiden ja opettajien atk-taitojen opetuksen kehittämiseen sekä koulujen tietokoneistamiseen ja oppilaiden Internet-yhteyksien parantamiseen vuoden 2002 loppuun mennessä.

Edistetään kaikille avoimia työmarkkinoita

Monilla ryhmillä ja henkilöillä on erityisiä vaikeuksia hankkia soveltuva ammattitaito, päästä työmarkkinoille ja pysyä siellä. Tarvitaan yhdenmukaisia politiikkoja, joilla edistetään näiden ryhmien ja henkilöiden osallistumista työmarkkinoille ja torjutaan syrjintää. Kukin jäsenvaltio:

- 9) kiinnittää erityistä huomiota vammaisten, kansallisten vähemmistöjen ja muiden mahdollisesti toisia huonommassa asemassa olevien ryhmien ja henkilöiden tarpeisiin ja kehittää ehkäiseviä ja aktiivisia politiikkoja, joilla voidaan edistää heidän osallistumistaan työmarkkinoille.

II. KEHITETÄÄN YRITTÄJYYTTÄ

Helpotetaan yritysten perustamista ja toimintaa

Uusien yritysten perustaminen sekä pienten ja keskisuurten (pk-) yritysten kasvu on olennaista työpaikkojen luomiseksi ja nuorten koulutusmahdollisuuksien lisäämiseksi. Jäsenvaltioiden on edistettävä tätä kehitystä parantamalla tietoisuutta yrittäjyydestä kaikkialla yhteiskunnassa ja opinto-ohjelmissa. Päämäärän saavuttamiseksi on laadittava selkeät, vakaat ja johdonmukaiset säännöt sekä parannettava riskipääoman markkinoiden kehitysedellytyksiä ja pääsyä niille. Jäsenvaltioiden pitäisi myös keventää ja yksinkertaistaa pk-yritysten hallinnollisia ja verorasitteita. Tällaiset toimintalinjat tukevat myös jäsenvaltioiden pyrkimyksiä puuttua pimeään työhön. Tästä syystä jäsenvaltiot:

- 10) pyrkivät merkittävästi vähentämään yritysten ja erityisesti pk-yritysten yleiskustannuksia ja hallinnollisia rasitteita, joita aiheutuu etenkin yritystä perustettaessa ja uusia työntekijöitä palkatessa;
- 11) edistävät ryhtymistä itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi tarkastelemalla ja pyrkimällä siten vähentämään mahdollisia varsinkin vero- ja sosiaaliturvajärjestelmästä johtuvia itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi ryhtymisen ja pien-yritysten perustamisen esteitä sekä kehittämällä yrittäjäkoulutusta ja erityisesti yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville tarkoitettuja tukipalveluita.

Hyödynnetään uudet mahdollisuudet luoda työpaikkoja

Jos Euroopan unioni haluaa onnistua työllisyysasteeseen vastaamisessa, on kaikkia työllistymismahdollisuuksia sekä uutta teknologiaa ja innovaatioita käytettävä tehokkaasti hyväksi. Tästä syystä jäsenvaltiot:

- 12) edistävät toimenpiteitä, joilla hyödynnetään kaikki mahdollisuudet, joita tarjoutuu uusien työpaikkojen luomiseksi paikallistasolla ja osuus- ja yhteisötaloudessa ja erityisesti uusilla aloilla, joilla markkinat eivät vielä pysty täyttämään tarpeita, ja tutkivat tätä vaikeuttavia esteitä voidakseen vähentää niitä. Paikallisten ja alueellisten viranomaisten, alueellisten yhteistyökumppaneiden sekä työmarkkinaosapuolten erityisasema ja vastuu on tunnustettava laajemmin ja sitä on tuettava. Lisäksi olisi hyödynnettävä julkisten työvoimapalvelujen asemaa paikallisten työllistymismahdollisuuksien havaitsemisessa ja paikallisten työmarkkinoiden toiminnan parantamisessa;
- 13) kehittävät edellytyksiä palvelualan ja teollisuuden liittyvien palveluiden työllisyyspotentiaalin hyödyntämiseksi uusien ja parempien työpaikkojen luomiseksi muun muassa tietoyhteiskunnan alalla ja ympäristösektorilla.

Muutetaan verotusjärjestelmä työllisyyttä edistäväksi

Samalla käännetään pitkän aikavälin kehitys, joka on johtanut työn verotuksen ja pakollisten maksujen nousuun 35 prosentista vuonna 1980 yli 42 prosenttiin vuonna 1995. Kukin jäsenvaltio:

- 14) ottaa tarvittaessa ja oman lähtökohtansa mukaisesti tavoitteekseen vähentää asteittain kokonaisverorasitusta ja soveltuvin osin työhön kohdistuvaa verorasitusta ja välillisiä työvoimakustannuksia etenkin vähän ammattitaitoa vaativan ja heikosti palkatun työn osalta. Tämä ei kuitenkaan saa vaarantaa julkisen talouden tervehdyttämistä tai sosiaaliturvajärjestelmien taloudellista tasapainoa. Kukin jäsenvaltio tutkii tarvittaessa, onko aiheellista ottaa käyttöön energia- tai saastepäästövero tai muu verotustoimenpide.

III. PARANNETAAN YRITYSTEN JA NIIDEN TYÖNTEKIJÖIDEN SOPEUTUMISKYKYÄ

Nyky aikaistetaan työn organisointia

Työn organisoinnin ja työn muotojen nykyaikaistamiseksi pitäisi saada aikaan kiinteä kumppanuus kaikilla soveltuvilla tasoilla (Euroopan, kansallisella, alakohtaisella, paikallisella ja yrityksen tasolla) seuraavasti:

- 15) työmarkkinaosapuolia kehoitetaan neuvottelemaan ja panemaan kaikilla asiaan kuuluvilla tasoilla täytäntöön sopimuksia työn organisoinnin nykyaikaistamiseksi, joustavat työjärjestelyt mukaan lukien. Tavoitteena on tehdä yrityksistä tuottavia ja kilpailukykyisiä sekä saavuttaa tarvittava tasapaino joustavuuden ja työsuhteturvan välillä. Käsiteltäviä aiheita voisivat esimerkiksi olla koulutus ja uudelleen koulutus sekä uuden teknologian käyttöönotto, uudet työskentelymuodot ja työaikaan liittyvät asiat, kuten esimerkiksi työajan ilmaiseminen vuotuisena työaikana, työajan lyhentäminen, ylityön vähentäminen, osa-aikatyön kehittäminen sekä mahdollisuus koulutukseen ja sapattivapaaseen;
- 16) jokainen jäsenvaltio tarkastelee mahdollisuutta säätää lainsäädännössään joustavammista sopimusmuodoista ja ottaa tässä yhteydessä huomioon sen, että työn muodot vaihtelevat yhä enemmän. Henkilöillä, joilla on tällainen työ sopimus, tulisi kuitenkin olla riittävä turva ja parempi ammattiasema yrityksen tarpeiden kanssa yhteensopivalla tavalla.

Tuetaan yritysten sopeutumiskykyä

Ammattitaidon parantamiseksi yrityksissä jäsenvaltiot:

- 17) tarkastelevat, mitkä erityisesti verotuksesta johtuvat esteet vaikeuttavat investointeja henkilöresursseihin, ja tarvittaessa poistavat tällaiset esteet sekä mahdollisesti antavat verohelpotuksia tai muutoin kannustavat yritysten sisäisen koulutuksen kehittämiseen. Jäsenvaltiot tarkastelevat myös uusia säännöksiä ja tarkistavat olemassa olevaa säännöstöä varmistaakseen, että nämä osaltaan vähentävät työllistävyyden esteitä ja lisäävät työmarkkinoiden kykyä sopeutua talouden rakennemuutokseen.

IV. EDISTETÄÄN NAISTEN JA MIESTEN YHTÄLÄISIÄ MAHDOLLISUUKSIA

Naisten ja miesten tasa-arvon valtavirtaistaminen (Gender mainstreaming)

Naisilla on edelleen erityisiä vaikeuksia päästä työelämään, edetä urallaan ja sovittaa yhteen työ- ja perhe-elämä, ja heidän ansiotasonsa on edelleen alhaisempi kuin miehillä. Tämän vuoksi on tarpeen muun muassa:

- varmistaa, että naisille suunnattuja aktiivisia työmarkkinatoimia toteutetaan suhteessa heidän osuuteensa työttömistä,
- vähentää vero- ja etuusjärjestelmissä olevia tekijöitä, jotka jarruttavat naisten hakeutumista työmarkkinoille, milloin sellaisia havaitaan,
- kiinnittää erityistä huomiota seikkoihin, jotka ovat esteenä yksityisyrityksiksi tai itsenäisiksi ammatinharjoittajiksi aikoville naisille,
- varmistaa, että naiset voivat vapaaehtoiselta pohjalta hyötyä joustavista työn muodoista. Tätä varten jäsenvaltiot:

- 18) ottavat tasa-arvonäkökulman huomioon työllisyysstrategian kaikkia neljää pilaria koskevien suuntaviivojen täytäntöönpanossa. Jäsenvaltioiden on luotava asianmukaiset tietojenkeruujärjestelmät ja -menettelyt, jotta kehitystä voidaan arvioida luotettavasti.

Pyritään korjaamaan miesten ja naisten eriarvoisuus

Jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten olisi osoitettava tahtonsa edistää yhtäläisiä mahdollisuuksia nostamalla naisten työllisyysastetta. Niiden olisi myös kiinnitettävä huomiota naisten ja miesten määrän epätasapainoon tietyillä aloilla ja tietyissä ammateissa sekä naisten uramahdollisuuksien parantamiseen. Jäsenvaltiot:

- 19) pyrkivät kaventamaan naisten ja miesten työttömyysasteen välistä eroa tukemalla aktiivisesti naisten työllisyyden lisäämistä ja toteuttavat toimia, jotta naiset ja miehet olisivat tasapainoisesti edustettuina kaikilla aloilla ja kaikissa ammateissa. Ne edistävät periaatetta, jonka mukaan samasta tai samanarvoisesta työstä maksetaan samaa palkkaa, ja pyrkivät vähentämään naisten ja miesten tuloeroja. Naisten ja miesten eriarvoisen aseman korjaamiseksi jäsenvaltiot tarkastelevat mahdollisuuksia käyttää naisten urakehitystä edistäviä toimia nykyistä laajemmin.

Sovitetaan yhteen työ- ja perhe-elämä

Politiikka, joka koskee sapattivapaita, vanhempainlomaa, osa-aikatyötä ja joustavia työjärjestelyjä, jotka ovat sekä työnantajien että työntekijöiden etujen mukaisia, on erittäin tärkeä sekä naisten että miesten kannalta. Alaa koskevat direktiivit ja työmarkkinaosapuolten sopimukset olisi pantava täytäntöön nopeammin ja niiden soveltamista olisi seurattava säännöllisesti. Käytettävissä on oltava riittävästi laadukkaita hoitopalveluja lapsille ja muille huollettaville, jotta tuetaan naisten ja miesten pääsyä työmarkkinoille ja pysymistä työelämässä. Perhevelvollisuuksien tasapuolinen jakaminen on tässä mielessä ratkaisevan tärkeää. Yhtäläisten mahdollisuuksien vahvistamiseksi jäsenvaltiot ja työmarkkinaosapuolet:

- 20) laativat, toteuttavat ja edistävät perhettä tukevia politiikkoja, joihin kuuluvat kohtuuhintaiset, helposti saatavat ja laadukkaat lastenhoitopalvelut ja muut hoivapalvelut sekä vanhempainlomia ja muita vapaita koskevat järjestelmät.

Helpotetaan paluuta työmarkkinoille

Työelämästä poissaolon jälkeen työmarkkinoille palaavien taidot ovat saattaneet vanhentua, ja heillä voi olla vaikeuksia päästä koulutukseen. Jäsenvaltiot:

- 21) kiinnittävät erityistä huomiota niiden naisten ja miesten asemaan, jotka suunnittelevat paluuta ansiotyöhön oltuaan poissa työelämästä, ja tutkivat tätä varten keinoja poistaa asteittain työelämään paluun esteitä.
-